

студента. Проте стандарти в навчальному процесі необхідні як соціальна норма фізичної підготовленості молоді та базис формування всієї системи фізичного виховання. У протилежному разі процес фізичної підготовки буде спрямований не на формування здоров'я студентів, а в основному зведеться до активного відпочинку та розваг [3, с. 297].

Висновки. Упровадження методичної системи застосування фітнес-технологій в освітньому процесі з фізичного виховання студентів дозволило розв'язати проблеми теоретичного і практичного значення у системі фізкультурно-оздоровчої діяльності у ЗВО. Успішне функціонування методичної системи застосування фітнес-технологій залежить від адекватності змісту, форм, методів і засобів меті та завданням фізичного виховання студентів.

Список використаних джерел:

1. Грибан Г. П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів : монографія. Житомир, 2012. 514 с.
2. Завидівська Н. Н. Реорганізація системи фізичного виховання студентів вищої школи : проблеми й перспективи // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Луцьк, 2016. № 1 (33). С. 51–56.
3. Марчук В. Г. Напрями удосконалення системи оцінювання з фізичного виховання у вищій школі // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць. Т. 1. Луцьк, 2005. С. 297–301.
4. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. Київ, 2003. 240 с.

ВАРІАТИВНИЙ МОДУЛЬ «ФУТЗАЛ» НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Момот О. О., Шостак Є. Ю.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Постановка проблеми. Розвиток України на сучасному рівні не можливий без належної уваги фізичному вихованню, що в свою чергу складається з системи соціально-педагогічних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я нації. Одним із засобів виховання сучасної молоді в нашій країні та у світі є фізична культура і спорт. Велику роль у цьому виховному процесі відводиться одній з найпопулярніших спортивних ігор молоді – футзалу, який активно сприяє розвитку основних рухових якостей людини: точності рухів, спритності, сили і витривалості, розвиває м'язову масу і розумові здібності.

Протягом останніх десятиліть у футзалі відбулися істотні кількісні і якісні зміни, в ньому постійно зростають вимоги до фізичних, психологічних та інтелектуальним навантаженням, які повинні поєднуватися з технічним майстерністю (Лисенчук, 1998; Шаповал, 2015 та інші) [4]. Зацікавленість школярів футзалом (міні-футболом) дозволяє використовувати цей вид спорту на уроках фізичної культури не лише як засіб фізичного розвитку, але і як найважливіший чинник виховного, ідеологічного впливу (Шаповал, Новік, Момот, 2018) [6]. У навчальній програмі для дитячо-юнацьких спортивних шкіл зазначається, що футзал відноситься до складно-координаційних ігрових видів спорту з великою кількістю різноманітних ігрових епізодів (Братусь, Воронова, Ніколаєнко, Повисший, Червоний та інші, 2015) [3]. В зв'язку з цим виникла необхідність всебічного вивчення футзалу і теоретичного обґрунтування шляхів його розвитку (Андреев, Левін, 2004; Джанузаков, 1982; Петько, 1997; Шаповал, 2015) [4; 5]. Аналіз сучасної літератури і досвід власної практичної роботи в цьому напрямку призводить до думки, що сьогодні одна з причин труднощів, які відчуває педагогічний колектив при вирішенні практичних завдань в управлінні командою в навчально-тренервочном і змагальному процесах, складається в неузгодженості між успіхами в теоретичній розробці проблем підготовки, і їх недостатнім втіленням в практику (Булакін, 2015; Донець, 2012; Петько, 1997; Полішкіс, Земляний, Петько, 1996) [4; 5].

Мета дослідження – ознайомити зі змістом варіативного модуля «Футзал» навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти 10-11 класів.

Виклад основного матеріалу. Футзал (від порт. futebol de salão та ісп. fútbol sala «зальний футбол») – командна спортивна гра з м'ячем у залі за участю двох команд: 5 гравців у кожній, один з них воротар, мета якої забити м'яч у ворота суперника будь-якою частиною тіла, окрім рук [1, с. 62].

Футзал включений в програму різноманітних шкільних, студентських, всеукраїнських та міжнародних змагань, працюють спортивні секції, проводяться змагання серед шкіл міст. Асоціацією футзалу України створена шкільна футзальна ліга України [5; 6].

Метою варіативного модуля «Футзал» навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти 10-11 класів є зміцнення здоров'я підростаючого покоління, формування навичок здорового способу життя та позитивного ставлення до фізичної культури та спорту; сприяння формуванню важливих морально-вольових та психофізичних якостей; формування рухових умінь та навичок; прагнення до активної рухової діяльності та залучення учнів до самостійних занять фізичною культурою й занять у спортивних секціях та дитячо-юнацьких спортивних школах.

Варіативний модуль «Футзал» навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти 10-11 класів складається зі змісту навчального матеріалу, очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, орієнтовних навчальних нормативів та переліку обладнання, яке потрібне для вивчення даного модуля.

Передумовою для вдалого оволодіння учнями техніко-тактичних прийомів з футзалу є розвиток фізичних якостей, специфічних для цього виду спорту. Тому, включення вправ, спрямованих на загальну і спеціальну фізичну підготовку є обов'язковим на кожному уроці, також необхідно дотримуватися методики послідовності навчання прийомів гри у нападі та захисті, використовуючи підготовчі, підвідні вправи, вправи для відпрацювання технічних елементів, двосторонні ігри, товариські ігри між класами, школами та інше [6]. При вивченні модуля «Футзал» навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти 10-11 класів з дівчатами необхідно враховувати особливості будови їхнього організму, фізіологічні процеси, які у них відбуваються, тому доцільно проводити вивчення матеріалу диференційовано.

З метою профілактики та недопущення травматизму на кожному уроці необхідно проводити інструктаж з безпеки життєдіяльності, перевіряти місце проведення занять, надійність спортивного обладнання та раціонально використовувати інвентар; застосовувати загальнорозвиваючі, спеціальні, підготовчі та підвідні вправи, дотримуватися вимог методики навчання рухових дій, звертати увагу на правильність виконання вправ при вивченні технічних прийомів, усувати та попереджати виникнення помилок [2].

Після вивчення модуля у кожному навчальному році учні складають навчальні нормативи (за вибором вчителя) для контролю якості засвоєння теоретичного матеріалу, розвитку фізичних якостей та технічних прийомів з футзалу. Навчальні нормативи, є орієнтовними, і оцінка за їх виконання не є домінуючою при здійсненні тематичного, семестрового чи річного оцінювання та дозволяє врахувати динаміку особистих результатів кожного учня.

Висновки. Отже, варіативний модуль «Футзал» навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти 10-11 класів спрямований на формування в учнівській молоді ключових компетентностей: соціальних, мотиваційних, функціональних, когнітивних, технологічних та особистісних. Його метою є зміцнення здоров'я учнівської молоді, формування навичок здорового способу життя та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом; розвиток основних фізичних якостей та рухових здібностей, підвищення рівня фізичної підготовленості дітей.

Список використаних джерел:

1. Словник термінів та понять зі спортивних дисциплін : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. О. Момот, Є. Ю. Шаповал, Ю. В. Зайцева, С. М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка – Полтава : Видавець Шевченко Р.В., 2019. – 147 с.
2. Столітенко Є. В. Фізичне виховання учнів 1-11 класів у процесі занять футболом: навч. посіб. / Є. В. Столітенко, Т. П. Черевко. – К., 2013. – 304 с.
3. Футзал : навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл / В. І. Братусь, В. І. Воронова, В. В. Ніколаєнко, М. П. Повисший, О. В. Червоний [та ін.] / Республіканський наук.-метод. кабінет Мін-ва молоді та спорту України. – К., 2015. – 111 с.
4. Шаповал Е. Ю. Обоснование функций управления и регуляции физическими возможностями и техническим мастерством спортсменов в футзале: научный журнал: Спортивные игры / Е. Ю. Шаповал, С. Н. Новик. – Харьковская государственная академия физической культуры, Харьков : 2018, №1 (7). – С. 71–81.
5. Шаповал Є. Зміст теоретичної підготовки спортсменів, які займаються футзалом / Є. Шаповал, Ю. Бондаренко // Роль фізичної культури і спорту в збереженні та зміцненні генофонду нації: матер. всеукр. наук. конф., (Полтава, 23-24 квітня 2019 р.). – Полтава: Видавець Шевченко Р. В., 2019. – 123 с.
6. Шаповал Є. Ю. Варіативний модуль «Міні-футбол» : навч.-метд. посіб. / Є. Ю. Шаповал, С. М. Новік, О. О. Момот. – Полтава : видавець Шевченко Р. В., 2018. – 71 с.

ПСИХОПРОФІЛАКТИКА КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Свертнев О. А., Кіріченко К. Р.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Постановка проблеми. Завдяки комунікації, мовному спілкуванню, людина формує себе як особистість, опановує і перетворює соціальне та природне середовище, узгоджує вчинки і діяльність з іншими соціальними суб'єктами, формує оточення, виявляє себе іншим, утверджує власне «Я», доводить свою позицію, поведінку, впливає на інших людей, із якими спілкується. Тому комунікативні бар'єри між партнерами зі спілкування перешкоджають реалізації цих найважливіших завдань і зумовлюють відповідний спектр завдань – дослідження їх природи й особливостей вияву. Аналіз професійної діяльності тренерів та спортсменів виявив негативний вплив на їх психіку через прояви різноманітних комунікативних та психологічних бар'єрів, що спостерігаються під час тренувального та змагального процесу. Очевидною є актуальність вивчення проблеми подолання бар'єрів для успішної спортивної діяльності, а особливо коли їх діяльність проходить в нестандартних (особливих) умовах.